Kohtulahendite kogumik

KOHTUJURISTI ETTEPANEK
HENRIK SAUGMANDSGAARD ØE
esitatud 2. aprillil 2020[1]

Kohtuasi C-264/19

Constantin Film Verleih GmbH
versus
YouTube LLC,
Google Inc.

(eelotsusetaotlus, mille on esitanud Bundesgerichtshof (Saksamaa Liitvabariigi kõrgeim üldkohus))

Eelotsusetaotlus – Autoriõigus ja sellega kaasnevad õigused – Interneti videojagamisplatvorm – YouTube – Filmi üleslaadimine autoriõiguse omaja nõusolekuta – Intellektuaalomandi õiguse rikkumise menetlemine – Direktiiv 2004/48/EÜ – Artikkel 8 – Õiguse omaja õigus teabele – Artikli 8 lõike 2 punkt a – Mõiste „nimed ja aadressid“ – Ulatus – E-posti aadress, IP-aadress ja telefoninumber – Välistamine

I. Sissejuhatus

1. Eelotsusetaotlus esitati Saksamaal asuva ja filmide levitamisega tegeleva äriühingu Constantin Film Verleih GmbH ning YouTube LLC ja selle emaettevõtja Google Inc., mis mõlemad asuvad Ameerika Ühendriikides, vahelise kohtuvaidluse raames.

2. Vaidluse ese on YouTube'i ja Google'i keeldumine edastada Constantin Film Verleihile viimase nõudmisel teatavat teavet kasutajate kohta, kes laadisid internetti üles mitu filmi, rikkudes Constantin Film Verleihile kuuluvat kasutamise ainuõigust. Täpsemalt nõuab Constantin Film Verleih, et YouTube ja Google edastaksid talle kõnealuste kasutajate e-posti aadressid, telefoninumbrid ja IP-aadressid.

3. Bundesgerichtshof (Saksamaa Liitvabariigi kõrgeim üldkohus) soovib sisuliselt teada, kas selline teave on hõlmatud direktiivi 2004/48/EÜ[2] artikli 8 lõike 2 punktiga a, mille kohaselt võivad pädevad kohtud nõuda, et edastataks selliste teatavat liiki isikute „nimed ja aadressid“, kellel on seos kaupade või teenustega, millega rikutakse intellektuaalomandi õigust.

4. Põhjustel, mida ma selgitan käesolevas ettepanekus, olen veendunud, et direktiivi 2004/48 artikli 8 lõike 2 punktis a esitatud mõiste „nimed ja aadressid“ ei hõlma ühtegi osa eespool nimetatud teabest.

1 Algkeel: prantsuse.

2 Euroopa Parlamendi ja nõukogu 29. aprilli 2004. aasta direktiiv 2004/48/EÜ intellektuaalomandi õiguste jõustamise kohta (ELT 2004, L 157, lk 45; ELT eriväljaanne 17/02, lk 32).

II. Õiguslik raamistik

A. Liidu õigus

5. Direktiivi 2004/48 põhjendused 2, 10 ja 32 on sõnastatud järgmiselt:

„(2) Intellektuaalomandi kaitse peaks võimaldama leiutajal või autoril saada oma leiutiselt või loomingult seaduslikku tulu. Lisaks peaks see võimaldama loomingu, ideede ja oskusteabe võimalikult laia levikut. Samal ajal ei tohiks see pärssida sõnavabadust, vaba teabelevi või isikuandmete kaitset, sealhulgas Internetis.

[…]

(10) Käesoleva direktiivi eesmärk on ühtlustada liikmesriikide seadustikke, et tagada siseturul kõrge, võrdväärne ning ühetaoline kaitsetase.

[…]

(32) Käesolevas direktiivis austatakse põhiõigusi ja järgitakse iseäranis Euroopa Liidu põhiõiguste hartaga[3] tunnustatud põhimõtteid. Eelkõige püütakse käesoleva direktiiviga tagada […] harta artikli 17 lõikes 2 sätestatud intellektuaalomandi õiguste täielik austamine.“

6. Direktiivi artikli 2 „Reguleerimisala“ lõikes 1 ja lõike 3 punktis a on ette nähtud:

„1. Ilma et see piiraks meetmete kohaldamist, mida kohaldatakse või võidakse kohaldada [liidus] või siseriiklikes õigusaktides kuni selleni, et need meetmed soosivad enam õiguste valdajaid, kehtivad käesolevas direktiivis sätestatud meetmed, menetlused ja õiguskaitsevahendid kooskõlas artikliga 3 mis tahes intellektuaalomandi õiguste rikkumise kohta, nagu on sätestatud [liidu] õigusaktides ja/või vastava liikmesriigi siseriiklikes õigusaktides.

[…]

3. Käesolev direktiiv ei mõjuta:

a) [liidu] sätteid intellektuaalomandi materiaalõiguse, direktiivi 95/46/EÜ […] kohta“.

7. Direktiivi 2004/48 artiklis 8 „Õigus teabele“ on sätestatud:

„1. Liikmesriigid tagavad, et intellektuaalomandi õiguste rikkumise menetlemisel ning hageja õigustatud ja proportsionaalse nõude vastuseks võivad pädevad kohtuasutused nõuda, et teave intellektuaalomandi õiguste rikkumise päritolu ja kaupade või teenuste levitamisvõrgustiku kohta esitaks rikkuja ja/või kes tahes isik, kes:

a) on tabatud tema valduses oleva õigusi rikkuva kommertseesmärgil kasutatava kaubaga;

b) on tabatud kommertseesmärgil pakutavate õigusi rikkuvate teenuste kasutamiselt;

c) on tabatud õigusi rikkuvate teenuste kommertseesmärgil pakkumiselt või

d) on teatatud punktides a, b või c viidatud isikute poolt kui osaline kaupade või teenuste tootmises, valmistamises või levitamises.

3 Edaspidi „harta“.

2. Lõikes 1 nimetatud meetmed hõlmavad vastavalt vajadusele:

a) tootjate, valmistajate, levitajate, tarnijate ja muude kaupade või teenuste varasemate valdajate ning ühtlasi kavandatavate jae- ja hulgimüüjate nimesid ja aadresse;

b) toodetud, valmistatud, vastu võetud, tarnitud või tellitud toodete koguseid ning ühtlasi kõnealuste toodete või teenuste eest makstud hindu.

3. Ilma et see piiraks lõigete 1 ja 2 kohaldamist, kohaldatakse muid õigusnorme, mis:

a) annavad õiguste valdajale õiguse saada täielikumat teavet;

b) reguleerivad teabe kasutamist tsiviil- või kriminaalmenetlustes vastavalt käesolevale artiklile;

c) reguleerivad vastutust teabeõiguse valesti kasutamise eest;

d) võimaldavad [keelduda esitamast teavet, mis sunniks] lõikes 1 kirjeldatud isikut […] tunnistama isiku enda või isiku lähedaste sugulaste osalust intellektuaalomandi õiguste rikkumises

või

e) reguleerivad konfidentsiaalsete teabeallikate kaitset ja isikuandmete töötlemist.“ [täpsustatud sõnastus]

B. Saksamaa õigus

8. Autoriõiguse seaduse (Urheberrechtsgesetz (edaspidi „UrhG“)) § 101 lõike 1 esimese lause kohaselt võib isik, kelle õigusi on rikutud, autoriõigust või mõnd muud asjaomase seadusega kaitstud õigust ärilisel eesmärgil rikkunud isikult nõuda, et ta edastaks viivitamatult teabe õigusi rikkuvate koopiate või muude toodete päritolu ja turustuskanali kohta.

9. Juhul kui tegemist on ilmselge rikkumisega, siis ilma et see piiraks UrhG § 101 lõike 1 kohaldamist, võib seda õigust teabele nimetatud seaduse § 101 lõike 2 esimese lause punkti 3 alusel kasutada ka isiku vastu, kes ärilisel eesmärgil pakkus teenuseid, mida kasutati õigusi rikkuvaks tegevuseks.

10. Isik, kes on kohustatud teabe edastama, peab UrhG § 101 lõike 3 punkti 1 alusel märkima koopiate või muude toodete tootjate, tarnijate ja teiste varasemate valdajate, teenuste kasutajate ning kavandatud jae- ja hulgimüüjate nimed ja aadressid.

III. Põhikohtuasi, eelotsuse küsimused ja menetlus Euroopa Kohtus

11. Constantin Film Verleih on Saksamaal asuv äriühing, kes tegeleb filmide levitamisega.

12. YouTube, Ameerika Ühendriikides asuv äriühing, mis on Google'i omandis, haldab samanimelist internetiplatvormi.

13. Constantin Film Verleihile kuuluvad Saksamaal kinematograafiateoste „Parker“ ja „Scary Movie 5“ kasutamise ainuõigused.

14. 2013. aasta juuni ja 2014. aasta septembri vahelisel ajal laaditi nimetatud kaks teost Constantin Film Verleihi nõusolekuta üles internetti YouTube'i platvormile. 29. juunil 2013 laaditi kinematograafiateos „Parker" internetti üles täies ulatuses ja saksakeelsena kasutajanime N1 alt. Enne kui see 14. augustil 2013 blokeeriti, vaadati seda rohkem kui 45 000 korda. 2013. aasta septembris laaditi kinematograafiateos „Scary Movie 5" internetti üles täies ulatuses kasutajanime N2 alt. Enne kui see 29. oktoobril 2013 blokeeriti, vaadati seda rohkem kui 6000 korda. 10. septembril 2014 laaditi viimasena nimetatud teos uuesti internetti üles kasutajanime N3 alt. Enne kui see 21. septembril 2014 blokeeriti, vaadati seda rohkem kui 4700 korda.

15. Constantin Film Verleih nõudis YouTube'ilt ja Google'ilt kogu teavet iga kasutaja kohta, kes teosed internetti üles laadis.

16. Eelotsusetaotluse esitanud kohus tuvastas, et õiguse saada teavet tingimused olid täidetud. Põhikohtuasja vaidluse ulatus on seega piiratud sellise teabe sisuga, mille YouTube ja/või Google peavad esitama Constantin Film Verleihile. Vaidluse ese on täpsemalt järgmine teave:

– kasutaja e-posti aadress,

– kasutaja telefoninumber,

– IP-aadress, mida kasutaja kasutas vaidlusaluste failide üleslaadimiseks, koos ülespanemise täpse ajaga ja

– IP-aadress, mida kasutaja kasutas viimati juurdepääsuks oma Google'i/YouTube'i kasutajakontole, koos juurdepääsu täpse ajaga.

17. Landgericht Frankfurt am Main (Frankfurdi esimese astme kohus, Saksamaa), kes lahendas asja esimese astme kohtuna, jättis rahuldamata Constantin Film Verleihi taotluse edastada talle kõnealune teave.

18. Apellatsiooniastmes kohustas Oberlandesgericht Frankfurt am Main (liidumaa kõrgeim üldkohus Frankfurdis, Saksamaa) YouTube'i ja Google'it edastama asjaomaste kasutajate e-posti aadressid, jättes Constantin Film Verleihi taotluse ülejäänud osas rahuldamata.

19. Bundesgerichtshofile (Saksamaa Liitvabariigi kõrgeim üldkohus) esitatud kassatsioonkaebuses palus Constantin Film Verleih kohustada YouTube'i ja Google'it edastama talle kogu eespool nimetatud teabe, kaasa arvatud kasutajate telefoninumbrid ja IP-aadressid. Oma vastukassatsioonkaebuses palusid YouTube ja Google Constantin Film Verleihi taotluse tervikuna rahuldamata jätta, kaasa arvatud kasutajate e-posti aadresside osas.

20. Asudes seisukohale, et kassatsioonkaebuste lahendus sõltub direktiivi 2004/48 artikli 8 lõike 2 punktis a kasutatud mõiste „aadressid" tõlgendamisest, otsustas Bundesgerichtshof (Saksamaa Liitvabariigi kõrgeim üldkohus) menetluse peatada ja esitada Euroopa Kohtule järgmised eelotsuse küsimused:

„1. Kas direktiivi [2004/48] artikli 8 lõike 2 punktis a nimetatud kaupade või teenuste tootjate, valmistajate, levitajate, tarnijate ja teiste varasemate valdajate ning kavandatud jae- ja hulgimüüjate aadressid, mille kohta on vastavalt vajadusele õigus nõuda teavet [nimetatud] direktiivi artikli 8 lõike 1 alusel, hõlmavad ka

a) teenuste kasutajate e-posti aadresse ja/või

b) teenuste kasutajate telefoninumbreid ja/või

c) IP-aadresse, mida teenuste kasutajad kasutasid õigusi rikkuvate failide üleslaadimiseks, koos üleslaadimise täpse ajaga?

2. Juhul kui vastus esimese küsimuse punktile c on jaatav:

Kas teave, mida tuleb vastavalt [kõnealuse] direktiivi artikli 8 lõike 2 punktile a anda, hõlmab ka IP-aadressi, mida kasutaja, kes varem on õigusi rikkudes faile üles laadinud, viimati kasutas juurdepääsuks oma Google'i või YouTube'i kasutajakontole, koos juurdepääsu täpse ajaga, olenemata [asjaolust], kas sel viimasel korral rikuti [intellektuaalomandi] õigusi?"

21. Eelotsusetaotlus registreeriti Euroopa Kohtu kantseleis 29. märtsil 2019.

22. Kirjalikud seisukohad esitasid Constantin Film Verleih, YouTube, Google ja Euroopa Komisjon.

23. Kohtuistungile, mis toimus 12. veebruaril 2020, ilmusid suuliste seisukohtade esitamiseks Constantin Film Verleihi, YouTube'i ja Google'i ning komisjoni esindajad.

IV. Analüüs

24. Direktiivi 2004/48 artikli 8 alusel on liikmesriikidel kohustus näha riigisiseses õiguskorras ette võimalus, et pädevad kohtud võivad nõuda intellektuaalomandi õiguste rikkumise menetlemisel teatava teabe esitamist.

25. Niisiis, oma kahe küsimusega, mida tuleb käsitleda koos, küsib eelotsusetaotluse esitanud kohus Euroopa Kohtult, kas direktiivi 2004/48 artikli 8 lõike 2 punkti a tuleb tõlgendada nii, et liikmesriikidel on kohustus näha ette võimalus, et pädevad kohtud võivad nõuda, et kasutaja puhul, kes laadis üles intellektuaalomandi õigust rikkuvad failid, esitataks e-posti aadress, telefoninumber, asjaomaste failide üleslaadimisel kasutatud IP-aadress ning viimati kasutajakontole juurdepääsuks kasutatud IP-aadress.

26. Vastupidi Constantin Film Verleihile teevad YouTube, Google ja komisjon ettepaneku vastata neile küsimustele eitavalt.

27. Alljärgnevalt esitatud põhjustel leian samamoodi nagu YouTube, Google ja komisjon, et nimetatud sättes ei ole silmas peetud ühtegi osa eelotsuse küsimustes nimetatud teabest.

28. Kõigepealt märgin, et direktiivi 2004/48 artikli 8 lõike 2 punktis a ei viidata liikmesriikide õigusele. Seetõttu ja väljakujunenud kohtupraktika alusel on mõiste „nimed ja aadressid" liidu õiguse mõiste, mida tuleb tõlgendada autonoomselt ja ühetaoliselt.[4]

29. Lisaks ei ole mõistet „nimed ja aadressid" direktiivis 2004/48 määratletud. Ka siinkohal tuleb juhinduda Euroopa Kohtu väljakujunenud praktikast, mille kohaselt tuleb liidu õiguses määratlemata mõistete tähenduse ja ulatuse kindlaksmääramisel lähtuda nende harilikust tähendusest tavakeeles, võttes arvesse mõistete kasutamise konteksti ja nende sätete eesmärke, mille osad need mõisted on.[5]

4 Vt direktiivi 2004/48 artikli 9 lõikes 7 kasutatud „kohase hüvitise" mõiste kohta 12. septembri 2019. aasta kohtuotsus Bayer Pharma (C-688/17, EU:C:2019:722, punkt 40). Vt samuti intellektuaalomandi valdkonnas 22. juuni 2016. aasta kohtuotsus Nikolajeva (C-280/15, EU:C:2016:467, punkt 45) ja 27. septembri 2017. aasta kohtuotsus Nintendo (C-24/16 ja C-25/16, EU:C:2017:724, punktid 70 ja 94).

5 Vt eelkõige 31. jaanuari 2013. aasta kohtuotsus McDonagh (C-12/11, EU:C:2013:43, punkt 28); 6. septembri 2018. aasta kohtuotsus Kreyenhop & Kluge (C-471/17, EU:C:2018:681, punkt 39), ja 12. septembri 2019. aasta kohtuotsus Bayer Pharma (C-688/17, EU:C:2019:722, punkt 41).

30. Niisiis peab *harilik tähendus tavakeeles* olema lähtepunkt direktiivi 2004/48 artikli 8 lõike 2 punktis a kasutatud mõiste „nimed ja aadressid“ tõlgendamise protsessis. Kahtlemata tähendab teatava isiku „aadressi“ mõiste, mille suhtes on eelotsusetaotluse esitanud kohtul konkreetsemalt kahtlusi, tavakeeles üksnes postiaadressi, nagu põhjendatult märkisid YouTube ja Google.[6] Sellist tõlgendamist kinnitab ka määratlus, mis on selle sõna kohta esitatud Académie française'i sõnaraamatus: „la désignation du *lieu*[7] où l'on peut joindre quelqu'un“ (e.k „selle *koha* osutus, kus on võimalik kellegagi kontakti või ühendust saada“).

31. Seoses telefoninumbriga, mis on eelotsuse küsimustes viidatud teabe teine element, arvan, et ei ole vaja pikalt arutleda asjaolu üle, et see ei saa sisalduda isikute „nimede ja aadresside“ mõistes, mida on kasutatud direktiivi 2004/48 artikli 8 lõike 2 punktis a, olgu tegemist tavakeele või mis iganes muu kontekstiga.[8]

32. Eelotsuse küsimustes käsitletud kahe ülejäänud teabeelemendi, s.t e-posti aadressi ja IP-aadressi staatust tuleks tähelepanelikumalt analüüsida.

33. Nagu ma juba täpsustasin, viitab tavakeeles, mis on tõlgendamisprotsessi aluseks, sõna „aadress“ üksnes postiaadressile. Seega ei hõlma see sõna, kui seda kasutatakse täiendava täpsustuseta, e-posti aadressi ega IP-aadressi.

34. See peab veelgi rohkem paika kontekstis, mille ma määratleksin üldiseks, s.t mis läheb kaugemale üksnes interneti teemast, nii nagu see on direktiivi 2004/48 artikli 8 lõike 2 punkti a puhul.

35. Sellist tõlgendamist toetab selliste teiste liidu õigusaktide analüüs, mis käsitlevad e-posti aadressi või IP-aadressi. Juhul kui liidu seadusandja on soovinud viidata e-posti aadressile[9] või IP-aadressile[10], on ta teinud seda sõnaselgelt, täiendades sõna „aadress“, nagu rõhutasid YouTube ja Google. Minu teada ei ole olemas ühtegi liidu õigusakti, milles sõnad „nimed ja aadressid“, mida on kasutatud üksi ja üldises kontekstis, hõlmaksid telefoninumbrit, IP-aadressi või e-posti aadressi.

36. Seetõttu nähtub direktiivi 2004/48 artikli 8 lõike 2 punkti a sõnasõnalisest tõlgendamisest, et sõnad, mida on kasutanud liidu seadusandja, s.t sõnad „nimed ja aadressid“, ei hõlma ühtegi osa eelotsuse küsimustes käsitletavast teabest, nagu on väitnud ka YouTube, Google ja komisjon.

6 Ma ei tuvastanud kõnealuse sätte eri keeleversioonides mingit järjekindlusetust, kõikides on kasutatud mõistet „aadressid“: vt näiteks „direcciones“ hispaaniakeelses versioonis, „adresse“ taanikeelses versioonis, „Adressen“ saksakeelses versioonis, „addresses“ ingliskeelses versioonis, „indirizzo“ itaaliakeelses versioonis, „adres“ hollandikeelses versioonis, „endereços“ portugalikeelses versioonis, „adresele“ rumeeniakeelses versioonis ja „adress“ rootsikeelses versioonis.

7 Kohtujuristi kursiiv.

8 Asjaolu, millele viitab Constantin Film Verleih, et telefoninumber võib andmeside puhul toimida „sihtaadressina“, eelkõige telefonikõnede või selliste äppide raames, mis kasutavad telefoninumbrit, näiteks WhatsApp, ei kõiguta minu veendumust selles küsimuses. Mõiste *isikute* „nimed ja aadressid“, nii nagu seda on kasutatud direktiivi 2004/48 artiklis 8, ei ole ilmselgelt vähemalgi määral seotud andmevoo funktsionaalse sihtkohaga, vaatamata asjaolule, et seda võib määratleda kui „sihtaadressi“.

9 E-posti või elektroonilise aadressi kohta vt eelkõige Euroopa Parlamendi ja nõukogu 16. septembri 2009. aasta määruse (EÜ) nr 987/2009, milles sätestatakse määruse (EÜ) nr 883/2004 (sotsiaalkindlustussüsteemide koordineerimise kohta) rakendamise kord (ELT 2009, L 284, lk 1), artikli 88 lõige 2; Euroopa Parlamendi ja nõukogu 21. mai 2013. aasta määruse (EÜ) nr 524/2013 tarbijavaidluste internetipõhise lahendamise kohta, millega muudetakse määrust (EÜ) nr 2006/2004 ja direktiivi 2009/22/EÜ (tarbijavaidluste internetipõhise lahendamise määrus) (ELT 2013, L 165, lk 1), artikli 14 lõige 1; Euroopa Parlamendi ja nõukogu 26. veebruari 2014. aasta direktiivi 2014/24/EL riigihangete kohta ja direktiivi 2004/18/EÜ kehtetuks tunnistamise kohta (ELT 2014, L 94, lk 65) artikli 54 lõige 2, ning samuti Euroopa Parlamendi ja nõukogu 25. novembri 2015. aasta direktiivi (EL) 2015/2366 makseteenuste kohta siseturul, direktiivide 2002/65/EÜ, 2009/110/EÜ ning 2013/36/EL ja määruse (EL) nr 1093/2010 muutmise ning direktiivi 2007/64/EÜ kehtetuks tunnistamise kohta (ELT 2015, L 337, lk 35) artikli 45 lõike 2 punkt a.

10 IP-aadressi kohta vt eelkõige Euroopa Parlamendi ja nõukogu 3. aprilli 2014. aasta direktiivi 2014/41/EL, mis käsitleb Euroopa uurimismäärust kriminaalasjades (ELT 2014, L 130, lk 1), artikli 10 lõike 1 punkt e; Euroopa Parlamendi ja nõukogu 14. juuni 2017. aasta määruse (EL) 2017/1128 võrgusisuteenuste piiriülese kaasaskantavuse kohta siseturul (ELT 2017, L 168, lk 1) artikli 5 lõike 1 punkt k; Euroopa Parlamendi ja nõukogu 12. septembri 2018. aasta määruse (EL) 2018/1240, millega luuakse Euroopa reisiinfo ja -lubade süsteem (ETIAS) ning muudetakse määrusi (EL) nr 1077/2011, (EL) nr 515/2014, (EL) 2016/399, (EL) 2016/1624 ja (EL) 2017/2226 (ELT 2018, L 236, lk 1), artikli 17 lõige 8, artikli 34 lõike 4 punkt j ja artikli 52 lõike 2 punkt g.

37. Sellist tõlgendamisviisi kinnitab ajalooline tõlgendus, mille esitas komisjon. Direktiivi 2004/48 ettevalmistavates materjalides [11] ei sisaldu nimelt vähematki märget, mis jätaks kas või vaikimisi mulje, et selle direktiivi artikli 8 lõike 2 punktis a kasutatud sõna „aadress“ tuleks mõista nii, et see ei tähenda mitte ainult postiaadressi, vaid ka asjaomaste isikute e-posti aadressi või IP-aadressi.

38. Komisjon selgitas sellega seoses, et kui liidu seadusandja 2004. aastal direktiivi 2004/48 vastu võttis, ei olnud tal vähimatki kavatsust hõlmata „aadressi“ moodsamaid vorme, näiteks e-posti aadressi või IP-aadressi.

39. Seega tuleneb ajaloolisest tõlgendamisest, et direktiivi 2004/48 tuleb tõlgendada nii, et selles viidatakse vaid asjaomase sõna tavapärasele tähendusele ehk postiaadressile.

40. Eeltoodust tuleneb, et nii sõnasõnalise kui ka ajaloolise tõlgendamise kohaselt ei hõlma direktiivi 2004/48 artikli 8 lõike 2 punkt a e-posti aadressi, telefoninumbrit ega IP-aadresse, mida selles sättes nimetatud isikud kasutavad.

41. Constantin Film Verleih ei nõustu selle tõlgendusega, lähtudes direktiivi 2004/48 artikli 8 eesmärgist ning üldisemalt kõnealuse direktiiviga taotletavatest eesmärkidest.

42. Constantin Film Verleih väidab, et direktiivi 2004/48 artikli 8 eesmärk on võimaldada intellektuaalomandi õiguste omajal teha kindlaks isikud, kellele on osutatud selles sättes. Seega, olenemata nimetatud artikli lõike 2 sõnastusest tuleks seda tõlgendada nii, et see hõlmab „kogu teavet, mis võimaldab kindlaks teha“ kõnealused isikud ning nimetatud teave võib olenevalt kättesaadavusest hõlmata telefoninumbrit, e-posti aadressi, IP-aadressi või ka pangarekvisiite.

43. Minu arvates tähendaks sellise tõlgenduse kasutamine, et Euroopa Kohus kirjutab kõnealuse sätte ümber. Ma saan mõistagi aru, miks selline õiguste omaja nagu Constantin Film Verleih avaldab soovi, et direktiivi 2004/48 muudetaks nii, et tal oleks lihtsam teha kindlaks võimalikud õiguste rikkujad konkreetselt interneti kontekstis. Kuid selline ümberkirjutamine ei kuulu Euroopa Kohtu pädevusse, vaid liidu seadusandja pädevusse.

44. Seadusandja oleks võinud, kui see oleks olnud tema soov, lisada direktiivi 2004/48 artikli 8 lõikesse 2 sõnad „kogu teave, mis võimaldab kindlaks teha“ asjaomased isikud. Suuliste seisukohtade ärakuulamiseks korraldatud kohtuistungil rõhutas komisjon, et liidu seadusandja tegi teadlikult valiku minimaalse, vaid nimede ja aadressidega piirduva ühtlustamise kasuks, lisamata muud teavet, mis võimaldab isikut tuvastada, näiteks telefoninumbrit või isikukoodi.

45. Ma täpsustan, et kõnealuse sätte „dünaamiline“ või teleoloogiline tõlgendamine, mida soovib Constantin Film Verleih, peab sellises kontekstis olema välistatud. Direktiivi 2004/48 artikli 8 lõike 2 punktis a kasutatud sõnastus ei paku piisavalt tõlgendusruumi, mis võimaldaks sellist tõlgendamist, et kaasata eelotsuse küsimustes nimetatud teave.

46. Nõustun selles küsimuses täielikult kohtujurist Bobeki arutluskäiguga kohtuasjas komisjon *vs.* Saksamaa esitatud ettepaneku punktides 33–35, 38 ja 39. Vastavalt *contra legem* tõlgendamise keelule ja võimude lahususe põhimõttele on dünaamiline või teleoloogiline tõlgendamine võimalik vaid juhul kui „asjaomase sätte tekst *[on] avatud* erinevatele tõlgendustele ning teataval määral ebatäpne ja mitmetähenduslik“. [12]

11 Vt eelkõige ettepanek: Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv intellektuaalomandi õiguste jõustamise meetmete ja korra kohta [mitteametlik tõlge], 30. jaanuar 2003 (KOM(2003) 46 (lõplik)), ning Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee 29. oktoobri 2003. aasta arvamus (ELT 2004, C 32, lk 15) ja Euroopa Parlamendi 5. detsembri 2003. aasta aruanne selle ettepaneku kohta (A5-0468/2003). Direktiivi ettepanek ei sisalda ühtki selgitust, milline tähendus tuleb omistada sõnadele „nimed ja aadressid“. Ka ei ole parlament teinud ettepanekut muuta hilisema direktiivi 2004/48 artikli 8 lõike 2 punkti a sõnastust.

12 Kohtujurist Bobeki ettepanek kohtuasjas komisjon *vs.* Saksamaa (C-220/15, EU:C:2016:534, punkt 34).

47. Käesolevas kohtuasjas see aga nii ei ole. Nagu ma eespool selgitasin, välistavad sõnasõnaline ja ajalooline tõlgendamine igasuguse ebaselguse direktiivi 2004/48 artikli 8 lõike 2 punktis a kasutatud sõnade „nimed ja aadressid“ ulatuses.

48. Constantin Film Verleih viitab ka üldisemalt direktiiviga 2004/48 taotletavatele eesmärkidele. Minu arvates ei saa see arutluskäik seada kahtluse alla eespool nimetatud sätte tõlgendamist, kuna selle sõnastuses puudub ebaselgus. Analüüsin siiski seda arutluskäiku alljärgnevalt täiendava võimalusena.

49. Muidugi on selge, et direktiiviga 2004/48 püütakse tagada intellektuaalomandi õiguste kaitse kõrge tase siseturul, nagu on täpsustatud direktiivi põhjendustes 10 ja 32 ning vastavalt harta artikli 17 lõikele 2.

50. Samuti on selge, et Constantin Film Verleihi pakutud tõlgendus tõstaks intellektuaalomandi õiguste kaitse taset siseturul.

51. Siiski tuleb meeles pidada, et direktiiv 2004/48, nagu muud intellektuaalomandit käsitlevad õigusaktid,[13] loob *tasakaalu* ühelt poolt õiguste omajatel nende intellektuaalomandi kaitse vastu oleva huvi, mis on tagatud harta artikli 17 lõikega 2, ja teiselt poolt kaitstud objektide kasutajatel olevate huvide ja põhiõiguste ning üldise huvi kaitse vahel.

52. Nagu Euroopa Kohus on korduvalt otsustanud, ei ilmne harta artikli 17 lõikest 2 ega Euroopa Kohtu praktikast, et selle sättega tagatud intellektuaalomandi õigus on puutumatu ja et selle kaitse peab seega olema absoluutne.[14]

53. Seega ei nõua harta artikli 17 lõige 2, et rakendataks kõiki olemasolevaid tehnilisi võimalusi, et aidata õiguste omajal teha kindlaks võimalikud õiguste rikkujad, ilma et võetaks arvesse direktiivi 2004/48 sätete sõnastust.

54. Konkreetsemalt seoses direktiivi 2004/48 artikliga 8 on Euroopa Kohtul juba olnud võimalus täpsustada kohtuotsuses Coty Germany, et nimetatud sättega püütakse ühitada eri õiguste, eelkõige õiguste omaja õiguse teabele ja kasutajate õiguse isikuandmete kaitsele, tagamist.[15]

55. Põhikohtuasja kontekstis kujutavad Constantin Film Verleihi nõutud andmed endast teoreetiliselt isikuandmeid direktiivi 95/46/EÜ[16] artikli 2 punkti a, nüüd määruse (EL) 2016/679[17] artikli 4 punkti 1 tähenduses, kuna need peavad võimaldama tal tuvastada asjaomased isikud.[18]

13 Vt eelkõige 16. veebruari 2012. aasta kohtuotsus SABAM (C-360/10, EU:C:2012:85, punktid 42–44); 29. juuli 2019. aasta kohtuotsus Funke Medien NRW (C-469/17, EU:C:2019:623, punkt 57); 29. juuli 2019. aasta kohtuotsus Pelham jt (C-476/17, EU:C:2019:624, punkt 32) ning 29. juuli 2019. aasta kohtuotsus Spiegel Online (C-516/17, EU:C:2019:625, punkt 42).

14 Vt eelkõige 29. jaanuari 2008. aasta kohtuotsus Promusicae (C-275/06, EU:C:2008:54, punktid 62–70); 16. veebruari 2012. aasta kohtuotsus SABAM (C-360/10, EU:C:2012:85, punkt 41); 19. aprilli 2012. aasta kohtuotsus Bonnier Audio jt (C-461/10, EU:C:2012:219, punkt 56); 3. septembri 2014. aasta kohtuotsus Deckmyn ja Vrijheidsfonds (C-201/13, EU:C:2014:2132, punkt 26) ja 29. juuli 2019. aasta kohtuotsus Funke Medien NRW (C-469/17, EU:C:2019:623, punkt 72).

15 16. juuli 2015. aasta kohtuotsus (C-580/13, EU:C:2015:485, punkt 28).

16 Euroopa Parlamendi ja nõukogu 24. oktoobri 1995. aasta direktiiv üksikisikute kaitse kohta isikuandmete töötlemisel ja selliste andmete vaba liikumise kohta (EÜT 1995, L 281, lk 31; ELT eriväljaanne 13/15, lk 355). Vastavalt kõnealuse direktiivi artikli 2 punktile a mõistetakse „isikuandmete“ all igasugust teavet tuvastatud või tuvastatava füüsilise isiku kohta.

17 Euroopa Parlamendi ja nõukogu 27. aprilli 2016. aasta määrus füüsiliste isikute kaitse kohta isikuandmete töötlemisel ja selliste andmete vaba liikumise ning direktiivi 95/46/EÜ kehtetuks tunnistamise kohta (isikuandmete kaitse üldmäärus) (ELT 2016, L 119, lk 1).

18 Euroopa Kohus on juba otsustanud, et IP-aadress, ka eraldi võetuna, võib kujutada endast isikuandmeid. Vt 24. novembri 2011. aasta kohtuotsus Scarlet Extended (C-70/10, EU:C:2011:771, punkt 51) ja 19. oktoobri 2016. aasta kohtuotsus Breyer (C-582/14, EU:C:2016:779, punkt 49).

56. Ehkki direktiivi 2004/48 põhjendusest 32 nähtub, et direktiiviga püütakse tagada harta artikli 17 lõikes 2 sätestatud intellektuaalomandi õiguste täielik austamine, tuleneb samas direktiivi artikli 2 lõike 3 punktist a ning põhjendustest 2 ja 15, et intellektuaalomandi kaitse ei tohiks pärssida muu hulgas isikuandmete kaitset, mis on tagatud harta artikliga 8, mistõttu ei tohiks direktiiv mõjutada direktiivi 95/46. [19]

57. Rõhutan sellega seoses direktiivi 2004/48 artikli 8 lõike 3 punktide b–e olulisust, mille kohaselt nimetatud artiklit kohaldatakse, ilma et see piiraks selliste sätete kohaldamist, mis reguleerivad või isegi piiravad õiguste omaja õigust teabele, ja eelkõige selliste sätete kohaldamist, mis reguleerivad isikuandmete töötlemist.

58. Sellises kontekstis leian, et Euroopa Kohus ei tohi muuta nende mõistete ulatust, mida liidu seadusandja on kasutanud direktiivi 2004/48 artikli 8 lõikes 2, kuna see seaks kahtluse alla tasakaalu, mida seadusandja taotles kõnealuse direktiivi vastuvõtmisel ja mille kehtestamine kuulub vaid tema pädevusse. [20]

59. Et täiendada lauset, mida ma kasutasin käesoleva ettepaneku punktis 43: Constantin Film Verleihi pakutud tõlgenduse kasutamine tähendaks seda, et Euroopa Kohus mitte ainult ei kirjuta direktiivi 2004/48 artikli 8 lõiget 2 ümber, vaid seab ka intellektuaalomandi õiguste omajate huvides kahtluse alla liidu seadusandja poolt kehtestatud tasakaalu.

60. Lisan, et dünaamiline tõlgendamine, mida soovitab Constantin Film Verleih, läheb vastuollu ka direktiivi 2004/48, mis põhineb liidu seadusandja soovitud minimaalsel ühtlustamisel, üldise ülesehitusega, nagu rõhutas komisjon.

61. Nimetatud institutsioon märgib õigustatult, et selline dünaamiline tõlgendamine ei ole käesoleval juhul asjakohane, kuna direktiivi 2004/48 artikli 8 lõike 3 punkti a alusel on liidu seadusandja sõnaselgelt liikmesriikidele ette näinud võimaluse tulla vastu dünaamilisuse soovile, andes „õiguste valdajale õiguse saada täielikumat teavet“.

62. Teiste sõnadega: Euroopa Liidu kohtul ei ole vaja direktiivi 2004/48 dünaamiliselt tõlgendada, selleks et kohandada seda seoses internetiga tekkivatele uutele käitumismustritele, kuna liikmesriikidel on voli võtta täiendavaid meetmeid nende käitumismustrite puhuks.

63. Ammendavuse huvides märgin lõpuks, et TRIPS-lepingu [21] artiklile 47, millega on ette nähtud lihtsalt võimalus sätestada õigus teabele, ei saa tugineda Constantin Film Verleihi pakutud tõlgenduse toetuseks. [22]

19 16. juuli 2015. aasta kohtuotsus Coty Germany (C-580/13, EU:C:2015:485, punktid 31–33).

20 Vt analoogia alusel 15. septembri 2016. aasta kohtuotsus Mc Fadden (C-484/14, EU:C:2016:689, punktid 69–71).

21 15. aprillil 1994 Marrakechis alla kirjutatud ja Euroopa Ühenduse nimel tema pädevust puudutavas osas nõukogu 22. detsembri 1994. aasta otsusega 94/800/EÜ, mis käsitleb Euroopa Ühenduse nimel sõlmitavaid tema pädevusse kuuluvaid küsimusi puudutavaid kokkuleppeid, mis saavutati mitmepoolsete kaubandusläbirääkimiste Uruguay voorus (1986–1994), heaks kiidetud Maailma Kaubandusorganisatsiooni (WTO) asutamislepingu (EÜT 1994, L 336, lk 1; ELT eriväljaanne 11/21, lk 80) lisas 1C olev intellektuaalomandi õiguste kaubandusaspektide leping (edaspidi „TRIPS-leping“). Nimetatud lepingu artiklis 47 „Õigus teabele“ on sätestatud: „Liikmed võivad sätestada, et kohtuorganitel on õigus kohustada rikkujat teavitama õigusevaldajat kolmandatest isikutest, kes on seotud õigusi rikkuvate kaupade või teenuste tootmise ja levitamisega ning nende levitamiskanalitest, kui kohtu selline korraldus ei ole ebaproportsionaalne rikkumise raskusastmega võrreldes“.

22 Vt selle kohta 29. jaanuari 2008. aasta kohtuotsus Promusicae (C-275/06, EU:C:2008:54, punkt 60). Igal juhul, ehkki liidu õigusakte tuleb kahtlemata *niivõrd, kuivõrd see on võimalik*, tõlgendada rahvusvahelisest õigusest lähtudes, eriti siis, kui teksti eesmärk on jõustada liidu sõlmitud rahvusvaheline leping (vt eelkõige 7. detsembri 2006. aasta kohtuotsus SGAE, C-306/05, EU:C:2006:764, punkt 35 ja seal viidatud kohtupraktika), ei saa TRIPS-lepingu artikkel 47 lubada Euroopa Kohtul kõrvale kalduda direktiivi 2004/48 artikli 8 lõike 2 punktist a.

64. Kõigist eeltoodud põhjendustest lähtudes leian, et direktiivi 2004/48 artikli 8 lõike 2 punkti a tuleb tõlgendada nii, et nimetatud sättes kasutatud mõiste „nimed ja aadressid“ ei hõlma kasutaja puhul, kes laadis üles intellektuaalomandi õigust rikkuvad failid, e-posti aadressi, telefoninumbrit, asjaomaste failide üleslaadimisel kasutatud IP-aadressi ega viimati kasutajakontole juurdepääsuks kasutatud IP-aadressi.

65. Seetõttu ei ole liikmesriikidel nimetatud sätte alusel kohustust näha ette võimalus, et pädevad kohtud võivad nõuda intellektuaalomandi õiguste rikkumise menetlemisel eespool nimetatud teabe esitamist.

V. Ettepanek

66. Eelnevat arvesse võttes teen Euroopa Kohtule ettepaneku vastata Bundesgerichtshofi (Saksamaa Liitvabariigi kõrgeim üldkohus) esitatud eelotsuse küsimustele järgmiselt:

Euroopa Parlamendi ja nõukogu 29. aprilli 2004. aasta direktiivi 2004/48 intellektuaalomandi õiguste jõustamise kohta artikli 8 lõike 2 punkti a tuleb tõlgendada nii, et nimetatud sättes kasutatud mõiste „nimed ja aadressid“ ei hõlma kasutaja puhul, kes laadis üles intellektuaalomandi õigust rikkuvad failid, e-posti aadressi, telefoninumbrit, asjaomaste failide üleslaadimisel kasutatud IP-aadressi ega viimati kasutajakontole juurdepääsuks kasutatud IP-aadressi.

Seetõttu ei ole liikmesriikidel nimetatud sätte alusel kohustust näha ette võimalus, et pädevad kohtud võivad nõuda intellektuaalomandi õiguste rikkumise menetlemisel eespool nimetatud teabe esitamist.